

Přírodní památka ČERNICE

Autor: Pozemkový spolek Koniklec
Autofotografie: Milan Švestka, Lukáš Řezáč
Autor mapového podkladu: Tomáš Mašíček

ploskoroh pestrý

přástevník kostivalový

Otevřená přírodní pokladnice pro všechny

Přírodní památka Černice se rozkládá na rozlehlé plošině nad pravým břehem řeky Jihlavy na ploše o rozloze 34,2 ha. Podloží je zde tvořeno hadci s pomístným překryvem spraší. Tato skutečnost je důvodem výskytu specifické teplomilné květeny a současně i příčinou omezeného hospodářského využití zdejších pozemků. Předmětem ochrany jsou zde úzkolisté suché trávníky a na ně vázané druhy organismů. Zdejší biologická diverzita je velmi vysoká a zahrnuje celou řadu vzácných a chráněných druhů rostlin a živočichů. Na otevřených plochách zde z chráněných druhů rostlin hojně roste **hořec křížatý** (*Gentianopsis ciliata*). Na několika místech pak i kavyl chlupatý (*Stipa dasyphylla*) a kavyl lvanův (*Stipa pennata*). K vzácnému hmyzu patří **ploskoroh pestrý** (*Libellodes macaronius*). Z motýlů jsou předmětem ochrany dva druhy – **přástevník kostivalový** (*Euplagia quadripunctaria*) a zvláště **modrásek hořcový** (*Maculinea alcon*) se svým zajímavým životním cyklem. Celkem zde bylo v posledních desetiletích zjištěno 86 druhů denních motýlů a vřetenušek.

modrásek hořcový

Modrásci, hořce a mravenci

V průběhu léta kládou samičky modrásků hořcových bílá vajíčka na svrchní stranu horních listů nebo do rozvíjejících se květních pupat hořců křížatých (viz foto). Vylíhnuté housenky se následně žijí v jejich květech a semenících po několik týdnů, až nakonec z květu vylezou a spadnou na zem. Pomocí specifické vůně se vydávají za mravenčí larvy a čekají, až je najdou mravenci rodu *Myrmica* a odnesou si je do mraveniště. Pokud se to podaří, mravenci je krmí dokud se nezakuklí, tedy zpravidla do příští sezóny, případně i o rok déle. Když se pak počátkem léta línou dospělí motýli, musí se dostat z mraveniště rychle pryč, protože je už mravenci považují za vetřelce. Pokud se jim vše zdárně podaří, mají před sebou několik dnů až týdnů na to, aby si našli partnera a zajistili pokračování druhu v další generaci.

modrásek
hořcový

hořec křížatý s vajíčky modrásky
(bílé tečky v úžlabí vrchních listů)

vláčení v předjari

bohatě kvetoucí porost

Dělání, dělání - lék pro biodiverzitu

Pro zachování zdejších přírodních pokladů je nezbytné provádění pravidelné a cílené péče. Ta spočívá zejména ve výběrovém odstraňování náletových dřevin spojeném s důsledným úklidem dřevní hmoty a odpovídající péčí o travobylinné porosty. Pravidelné sečení potlačuje šíření se nežádoucími druhy trav, kterým vyhovuje ponechání ploch ladem. Při mozaikové seči je v průběhu sezóny sečena z důvodu ochrany a podpory hmyzu ve vhodných termínech pouze část vegetace. Nesečené plochy zajišťují potravu a úkryt pro hmyz, zejména motýly. Bránování části vysečených ploch pak umožňuje vyklíčení a růst konkurenčně slabších druhů, které by jinak v zapojeném porostu neměly šanci.

Černice včera, dnes a zítra

Lokalita byla v minulosti intenzivně využívána. Na leteckém snímku z roku 1947 je dobře patrný soubor drobných políček, pastevních ploch a rozvolněných lesních porostů. Po navrácení pozemků vlastníkům v 90. letech dochází k ponechání části území samovolnému vývoji. Plochy druhově velmi bohatých teplomilných trávníků postupně na řadě míst zarůstají náletem dřevin. V posledních letech se v porostech po masivním usychání borovic hojně objevují odrůstající duby. Jak je i z leteckých snímků dobře patrné, podoba Černice se v průběhu posledního století výrazně měnila a tyto změny zde pokračují i nadále.

1947

Informační panel
Přírodní památka
Ochranné pásmo MCHOU
Lokalita v rámci území MCHOU (MCHOU) - územní plán
MCHOU - Ochranné pásmo MCHOU (MCHOU) - územní plán
1: 25 000 50m
mapový systém: S-JTSK

2022

Informační panel
Přírodní památka
Ochranné pásmo MCHOU
Lokalita v rámci území MCHOU (MCHOU) - územní plán
MCHOU - Ochranné pásmo MCHOU (MCHOU) - územní plán
1: 25 000 50m
mapový systém: S-JTSK